

NEWS

Kaikkialla läsnä oleva Diglioteekki

2050 – näkymättömän tiedon näkyväksi tekemisen aikakausi

31. toukokuuta 2026, Tobias Engl

Näin alkaa tavallinen päivä kaikkialla läsnä olevan Diglioteekin maailmassa – jättimäisessä tietovarastossa, jolla on henkilökohtainen Keeper. Se, mitä kolmekymmentä vuotta sitten vielä kutsuttiin kirjastoksi, ei ole enää paikka eikä sovellus vaan arjen kerros. Näkymätön verkko, joka tarjoaa oikean tiedon oikeassa paikassa oikealla hetkellä. Kun astut vieraaseen kaupunkiin, astut myös sen tietotilaan – liikennetilanne, virastoasiointi ja hätäpisteet odottavat valmiina silmäkulmassa. Kun astut sairaalaan, sinut opastetaan käytävillä ja yhdistetään jonotusaikoihin ja tutkimustuloksiin, nimettömästi mutta silti henkilökohtaisesti. Kun osallistut konferenssiin, tunnet keskustelukumppanisi jo ennen kädenpuristusta ja ymmärrät jokaista kieltä kuin omaasi. Kirjastosta on tullut ilmapiiri.

Todellinen ihme ei kuitenkaan ole yhteinen pilvi vaan se intiimi tiedon maailma, jota jokainen kantaa sisällään. Siru on hiekanjyvää pienempi ja paljon enemmän kuin muisti. Se suodattaa, lajittelee, ajattelee mukana ja laajentaa tietoisuutta ja ajattelun nopeutta satakertaisesti, joskus tuhatkertaisesti. Siinä missä päätökseen tarvittiin ennen sekunteja, ihminen ja tekoäly punnitsevat nyt sekunnin murto-osassa satoja vaihtoehtoja – vertailevat tarjouksia, kyseenalaistavat diagnooseja, arvioivat riskejä, tarkistavat sopimuksia. Henkilökohtainen Diglioteekki ei ole arkisto vaan rinnalla kulkeva, neuvova väline, joka ei koskaan nuku ja täydentää juuri silloin, kun on tarve – ei aiemmin eikä myöhemmin.

Näyttöjä tässä maailmassa ei enää ole. Verkkokalvoprojektio levittää kerroksia näkyvän päälle. Arviot, aukioloajat ja opasteet lepäävät näkökentässä, ja silmänräpäys saa ne katoamaan. Suora neuraaliyhteys tuo tiedon esiin ilman lukemista, ilman kuuntelemista. Matriisitilat muuttavat neuvotteluhuoneiden ja leikkaussalien seinät, pöydät ja katot tietoa välittäviksi pinnoiksi. Ja niille, jotka haluavat vielä pitää pienen etäisyyden, jäävät älylinssit ja -lasit. Tietoa kaikkialla, juuri silloin kun sitä tarvitaan.

ScreenWay, tuolloin pieni müncheniläinen yritys, aloitti ripustamalla näyttöjä sinne, missä siihen asti oli roikkunut vain paperia ... hotelleihin, auloihin, kokoustiloihin ja odotushuoneisiin. Se, mitä kutsuttiin yksinkertaisesti digital signageksi, oli pitkän muodonmuutoksen ensimmäinen askel. Litteistä näytöistä tuli terävämpiä, verkottuneita ja lopulta näkymättömiä; näytöistä tuli projektioita millä tahansa pinnalla; sitten ne irtautuivat aineesta ja ilmestyivät lopulta suoraan tietoisuuteen. Muodonmuutoksen myötä yritys vaihtoi nimeään: ScreenWaystä tuli ScreenAway, lyhyesti "SCAW". Hiljainen sanaleikki, josta tuli kokonaisen aikakauden tunnusmerkki, sillä näytön tie oli samalla tie pois näytöltä.

SCAW:n menestyksen takana ei koskaan ollut laitteisto vaan lähes vanhanaikainen ajatus: oikea tieto oikeassa paikassa, oikealla hetkellä, oikealle ihmiselle. "Emme ole koskaan myyneet näyttöjä", yrityksessä sanotaan. "Olemme auttaneet vieraita tuntemaan itsensä tervetulleiksi, potilaita löytämään suuntansa ja matkustajia saapumaan perille. Tämä tehtävä on yhä olemassa, se vain näyttää erilaiselta." Mutta mitä oppiminen tarkoittaa, kun kaikki tieto on saatavilla? Ei enää muistamista vaan ymmärtämistä. Tosiasioiden tunteminen on triviaalia; niiden läpikotainen ymmärtäminen, seurauksista vastaaminen ja oikean erottaminen väärästä – se on tämän vuosituhannen sivistystä. Digliteekki toimittaa tiedon, siru käsittelee sen; kumpikaan ei tarjoa makua, rohkeutta eikä viisautta.

Illalla Lena sulkee silmänsä ja kytkee sirunsa lepotilaan – vanha etuoikeus, yö kokonaan ilman verkkoa. Hän ottaa hyllystä kirjan: paperia, painettua, painavaa kädessä. Nyt hän ymmärtää lauseet hitaammin, joutuu tarkistamaan sanoja, eksyy kappaleisiin. Se on raskasta. Se on hidasta. Se on ihanaa. Digliteekki pitää tiedon valmiina, SCAW järjestää sen ja tekee sen näkyväksi. Mutta kenties kaunein asia, jonka tämä maailma on tuottanut, on se, että se muistuttaa meitä siitä, mitä on olla ihminen – olento, joka osaa yhä hämmästyä ilman kaikkietäviä kuviakin. Tervetuloa Digliteekkiin. Maailmaan. Itseesi. ScreenWayhin.